

Irtonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 10

Sunnuntaina, 10 maaliskuuta

2024

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). Tämän julkaisun teksti on luotu osittain GPT-3:lla, OpenAI:n laajamittaisella kielisukupolvimallilla. Luonnoskieliä luotaessa tekstit on tarkistettu, muokattu ja sanomalehti ottaa lopullisen vastuun tämän julkaisun sisällöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamilimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Täällä olemme:
www.vpress.ovh

**Kirjanpainajakuoriainen uh-
kaa metsiämme**

Image: James K. Lindsey, Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0

Tilaa Waasan Päivälehti! Lähetä emailin otsikolla Tilaus osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com

TÄNÄÄN

”Soten haaksirikko - Suomeen on syntynyt helvetinkone”

Viimeaikaiset tapahtumat Suomen terveydenhuollossa ovat herättäneet huolta ja närkästystä, erityisesti professori Lasse Lehtosen äskettäisistä lausunnoista. Hänen karu kuvauksensa ”helvetinkoneesta” kertoo karua kieltään siitä, miten Sanna Marinin hallituksen Sote-uudistus on johtanut tehotonta ja jopa hengenvaarallista terveydenhuoltoa Suomessa.

Lehtosen mukaan ihmisiä kuolee turhaan, ja Suomeen on luotu sote-järjestelmä, joka toimii huonosti ja on täynnä hölmöilyä. Suomalaisten eliniänodote on jo alkanut heikentyä, ja vertailu Länsi-Euroopan terveydenhuoltojärjestelmiin paljastaa hätkähdyttäviä epäkohtia.

Yksi keskeinen ongelma on lääkäri työn tehottomuus Suomessa verrattuna muihin maihin. Lehtosen mukaan omalääkärisysteemin puuttuminen ja järkyttävä sairaskertomus-byrokratia ovat johtaneet siihen, että lääkärit käyttävät enemmän aikaa paperityöhön kuin potilaiden hoitamiseen. Muiden Länsi-Euroopan maiden tehokkaat terveydenhuoltojärjestelmät ovat vertailun valossa aivan eri luokkaa. Maissa missä omalääkärimalli on käytössä niin lääkäri saattaa hoitaa 30 potilasta päivässä, Suomessa vastaava luku on monesti kuusi potilasta.

Erityisen kriittinen näkemys on useimmilla lääkäreillä sähköisestä sairaskertomusjärjestelmästä, joka on paisunut ylibyrokratiaksi. Suomessa lääkärit joutuvat käyttämään liikaa aikaa tietokoneen ääressä sairaskertomusten parissa, jättäen vähemmän aikaa potilaiden kohtaamiseen ja hoitamiseen. Tämä ei ole vain tehotomuuskysymys, vaan myös hengenvaarallinen tilanne, kuten Lehtonen huomauttaa.

Lehtonen varoittaa myös tulevista leikkauksista terveystieteiden pal-

veluverkostoon, jotka voivat entisestään pahentaa tilannetta. Siksi on kiireellisesti ryhdyttävä toimenpiteisiin terveydenhuollon tilanteen parantamiseksi.

Sammutetuin lyhyin päätetään liksiksi konsulttien ja digipalvelujen tilaamisesta. Eli tutkitaan ja tutkitaan, kunnes hutkitaan ja sitten ollaan jo teho-osastovaiheessa. Kuka tämän härdellin sitten korjaa, jos homma menee oikein kunnolla hakoteille, kysyy lu-vialainen opettaja Petri Salo.

Yksi näkökohta Suomen tilanteeseen on se, että lääkäreillä on sama kuukausipalkka ihan siitä riippumatta tekekö hän paljon tai hyvin vähän työtä. Kun yksityislääkärit ote-taan tähän työhön mukaan tavalla tai toisella niin ahkeran taitavan ja nopean lääkärin ansiotaso saattaa nousta. Onko se niin suuri ongelma ettei mitään muutoksia voi tehdä?

Ehdotuksena kiireelliset toimenpiteet:

1. Omalääkärimallin käyttöön-otto on välttämätöntä potilaiden yksilöllisen hoidon ja lääkärin paremman potilastuntemuksen takaamiseksi.

2. Yksityislääkärit on otettava mukaan vastaanotto toimintaan, jotta potilaille taa-taan nopeampi ja laadukkaampi hoito.

3. Sairaskertomusjärjestelmien on siirryttävä sujuvaan ja yksinkertaistettuun ”karvalakkimalliin”, joka säästää lääkäreiden aikaa ja mahdollistaa tehokkaamman potilashoidon.

Nyt on aika toimia, jotta Suomen terveydenhuolto voi nousta ”helvetinkoneen” varjosta kohti tehokasta ja potilasystävällistä tulevaisuutta. Orpon hallituksen on otettava vas-tuuta, korjattava soten valuvikoja ja ryhdyttävä konkreettisiin toimenpiteisiin, jotta jo-kainen suomalainen voi luottaa terveydenhuoltojärjestelmän toimivuuteen.

UUTISET

Suurlähettiläät vierailevat Vaasan EnergyWeekillä

EnergyWeek-tapahtuman osana järjestettävään Vaasan kaupungin isännöimään vierailuun osallistuu suurlähettiläitä, delegaatteja ja edustajia eri puolilta maailmaa. Vieraat osallistuvat muun muassa kaupunginjohtaja Tomas Häyryn isännöimälle lounaalle sekä tutustuvat Wärtsilän Sustainable Technology Hubiin.

Alankomaiden suurlähettiläs Govert Jan Bijl de Vroe pitää osallistumista EnergyWeekille tärkeänä.

- Kaikki yhdistyy Vaasassa – vety, merituulivoima ja kestävät akut. Näiden kaikkien asioiden eteen Hollannin Helsingin-suurlähetystö työskentelee tuottaakseen lisäarvoa puhtaaseen energiaan siirtymisessä Suomessa. Näin ollen Vaasa on meille tärkeä paikka nyt ja tulevaisuudessa, kertoo suurlähettiläs Govert Jan Bijl de Vroe.

Kanadan suurlähettiläs Jeanette Stovel muistuttaa, että Kanadan ja Vaasan väliset siteet ovat muodostuneet jo 1900-luvun alusta, jolloin suomalainen metsäalan asiantuntemus oli tukemassa Kanadan metsäteollisuuden kasvua.

- Tänä päivänä kanadalaiset ja suomalaiset työskentelevät yhdessä edistääkseen vihreään energiaan siirtymistä, ja Vaasalla on siinä keskeinen rooli, toteaa suurlähettiläs

tiläs Jeanette Stovel.

Moni Vaasaan saapuvista suurlähettiläistä on vierailut aikaisemmin EnergyWeekillä. Muutamalle, kuten Islannin suurlähettiläelle Harald Aspelundille vierailu EnergyWeekille on nyt ensimmäinen kerta. Suurlähettiläs Aspelundin mielestä tarvitaan rohkeita johtajia ja yhteistyötä, jotta vihreään energiaan siirtymistä koskevia päätöksiä voidaan nopeuttaa.

- Voimme jakaa tietoa yli rajojen ja työskennellä yhdessä tiiminä vihreämmän tulevaisuuden puolesta. Islannin energiaturros 70- ja 80-luvuilla, jolloin tiloja alettiin lämmitellä geotermisesti, on tästä erinomainen esimerkki.

Muunmuassa seuraavat vieraat tulevat:

- suurlähettiläs Govert Jan Bijl de Vroe, Alankomaat
- suurlähettiläs Alexis de Crombrugge, Belgia
- suurlähettiläs Belén Sapag Muñoz de la Peña, Chile
- suurlähettiläs Harald Aspelund, Islanti
- suurlähettiläs Jeanette Stovel, Kanada
- suurlähettiläs Francisco Vaz Patto, Portugali
- suurlähettiläs Chavanart Thangsumphant, Thaimaa
- asianhoitaja Mohammed Ariff Bin Mohamed Ali, Malesia
- edustuston päällikkö Atinuke Akintan-Adeyemi, Nigeria

- edustuston apulaispäällikkö Jesper Stig Andersen, Tanska (vaasa.fi)

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

Lakiesitys: Lääkärit pakkotyöhön terveyskeskuksiin

Kaikista Suomen merkittävimmistä nykyaikaisista laskuista tämä on yksi näkyvimmistä.

Tässä ote tästä lakiesityksestä:

”Esitys laiksi yliopistolain muuttamisesta eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄKOHDAT

Yliopistolakiin (558/2009) ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 b §, joka velvoittaa lääketieteen lisensiaatin tai hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyyn kirjallisen sitoumuksen siitä, että hän toimii hyvinvointialueella tai kunnassa terveydenhuoltolaisissa (1326/2010) tarkoitettua koulutusta vastaavassa tehtävässä tai vastaavassa tehtävässä Ahvenanmaan maakunnassa tai vastaavassa tehtävässä tai tehtävässä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla vähintään 3 vuotta (sitouttamiskausi). Ehdotetun uuden pykälän tarkoituksena on vastata julkisen terveydenhuollon lääkäripulaan erityisesti terveyskeskuksissa. Lääketieteen tai hammaslääketieteen lisensiaattien velvoittaminen työskentelemään julkisessa terveydenhuollossa vähintään kolme vuotta valmistumisen jälkeen turvaisi paremmin lääkäreiden määrän julkisessa terveydenhuollossa.”

Vaasan yliopiston uusi yhteistyömalli yhdistää yritykset ja

TÄTÄ LEHTEÄ VOIT LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Fiji-saarella Tyneellä Valtamerellä

väitöskirjatutkijat

Yrityksille tarjolla uusinta tutkimustietoa ja innovaatioita, väitöskirjatutkijoille houkutteleva urapolku

Vaasan yliopistossa luodaan väitöskirjatutkijan ja yrityksen tai yhteisön välille uusi yhteistyömalli, jossa yrityksen tutkimusintressit voidaan yhdistää väitöskirjatutkimukseksi. Väitöskirjatutkija sitoutuu yhteistyöyrityksen ja Vaasan yliopiston yhdessä rahoittamaan neljän vuoden väitöskirjatutkimukseen. CoDoc – Collaborative Doctoral Partnership Model -hanke on Pohjanmaan liiton rahoittama.

Yhteistyömalli nivoutuu etenkin Pohjanmaan maakunnan yritysten tarpeisiin, ja tutkimushankkeiden aiheet nousevat yrityksiltä. Väitöskirjatutkijan osallisuus tuo yritykselle korkealaatuista osaamista, uusinta tietoa sekä innovaatioita. (Vaasan Yliopisto)

Senioreiden liikunta-harrastuksia monipuolistetaan Ikiliikkuja-viikolla 11.–17.3.

11.–17.3. järjestettävä viikko 11 on liik-

IKILIIKKUJA

VIKKO

untapainotteinen, sillä Ikiliikkuja-viikko tarjoaa senioreille monipuoliset treenimahdollisuudet. Lisäksi vanhemmalle ikäryhmälle tarjotaan tietoa ja vinkkejä voima- ja tasapainoharjoitteluun.

Ikiliikkuja-viikon järjestää Vanhusopisto yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueiden, järjestöjen, yhdistysten ja Urheilijan aptekin kanssa.

Viikon aikana senioreilla on mahdollisuus tutustua erilaisiin liikuntaryhmiin, joissa kaupunki ja yhdistykset esittelevät erilaisia liikuntamuotoja. Se on täydellinen mahdollisuus löytää jokaiselle parhaiten sopiva liikuntamuoto.

Tässä muutamia viikon aikana tarjottavia liikuntamahdollisuuksia:

Vaasan kaupungin liikuntaryhmät: Sisältää muun muassa kuntosaliharjoittelun, tasapainoharjoittelun, lentopallon, tuolivoimistelun ja tanssin. Vapaa osallistuminen teemaviikon aikana.

Mukautetut liikuntaryhmät: Tarjoa ilmaisia aktiviteetteja viikon aikana, mukaan lukien mukautettua liikuntaa eri muo-

doissa. Lisätietoja näistä ryhmistä löytyy Vaasan kaupungin verkkosivuilta.

Aikuisten terveysliikuntaryhmät: Teemaviikolle osallistuminen maksutonta. Tietoa ryhmistä löytyy Vaasan kaupungin verkkosivuilta.

Uimahallin vesiaerobic ja kuntosali: Sisältää vesiaerobicia ja kuntosaliharjoittelua eri aikoina ja aktiviteeteissa. Tämä sisältyy uimahallin sisäänpääsymaksuun, eikä ennakoilmoittautumista vaadita.

Yhdistysten liikuntaryhmät: Tarjoaa monenlaista toimintaa, kuten senioritanssia, asahia (lempeää terveysliikuntaa), kevyttä voimistelua, boccea (pallopelejä) ja sauvakävelyä. Tietoa seurojen liikuntaryhmistä löytyy kerhojen omilta verkkosivuilta.

Ikiliikkuja-viikko päättyy Vaasan eläkeliihton järjestämään tanssi-iltaan sunnuntaina 17.3. klo 16–19 Formaninkatu 14:ssä. Musiikista vastaa Kaj Airaksinen & Rytmiset, ja liput maksavat 12 € (sis. kahvin ja leivonnaiset). Tervetuloa!

Vaasan Ikiliikkuja-viikon ohjelman paperisia ohjelmalehtisiä on saatavilla kansa-

Viikon taide-elämys:

Fanny Maria Churberg, suomalainen taiteilija (1845-1892).

Syntynyt Vaasassa. Hänen ensimmäinen kuvataiteen opettajansa oli Alexandra Frosterus-Såltin Vaasassa. Myöhemmin hän opiskeli imDüsseldorfissa, vieraili myös Pariisissa ja maalasi maisemia alkuperäisellä, rohkealla ja voimakkaalla toteutuksella. Hän ei ollut hänen elinaikanaan erityisen arvostettu taiteilijana. Mutta viime aikoina hänet on tunnustettu yhdeksi Suomen parhaista maisemataiteilijoista.

laispalveluista, kirjastoista, Vuorikodista ja uimahallista. (Vaasa.fi)

Vaellus terveyteen sunnuntaikävelyillä Vaasassa

Liity seuraan joka sunnuntai 10 km: n kävelyille Salutorgetista! Kävelemme yhdessä ympäri Vaasaa, ja osallistujat määräävät tahdin - ketään ei jätetä jälkeen. Myös lyhyempi reitti on mahdollinen. Kävelyn jälkeen kokoontumme kahville (omalla kustannuksellasi). Tule mukaan tutustumaan Vaasaan!

SEURAAVA TAPAHTUMA: sunnuntaina 3. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

TULEVAT PÄIVÄMÄÄRÄT:

3. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

10. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

17. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

HINTATIEDOT: Maksuton tapahtuma

JÄRJESTÄJÄ: Vaasan Kävelyklubi rf
Huovinkuja 9 D 2 65320 Vaasa 32 Puhelin: 0407361238 Sähköposti: helena.kyrolainen@netikka.fi

TAPAHTUMAPAikka: Salutorget, lähellä Vapaudenpatsasta Hovioikeudenpuistikko 15, 65100 Vaasa

Huomaa: Tapahtuma on loistava tilaisuus omaksua aktiivinen elämäntapa, tavata uusia ihmisiä ja tutustua Vaasan kauneuteen. Olitpa kokenut kävelijä tai etsit vain rauhallista kävelyä, kaikki ovat tervetulleita. Älä missaa tätä rikastuttavaa kokemusta!

Lisätietoja saat ottamalla yhteyttä järjestäjään, Vaasan Kävelyklubi rf.

Kansallinen veteraanipäivä tänä vuonna Vaasassa

Vuoden 2024 kansallisen veteraanipäivän vietetään lauantaina 27.4.2024 Vaasassa. Pääjuhla järjestetään Bot-niahallissa.

Kansallinen veteraanipäivä on vietetty Suomessa vasta 1980-luvulta lähtien. Syy tähän löytyy sodan jälkeisistä vuosista, jol-

loin Suomi oli Pariisin rauhansopimuksen mukaan sotaan syyllinen ja yksi häviöjamaista. Tämän vuoksi sodan käyneitäkään ei arvostettu, ja heitä jopa syyllistettiin tappiosta.

1960- ja 1970-luvuilla veteraanien arvoitus oli huonoimmillaan. Vaikka suurin osa suomalaisista ei jakanut tätä mielipidettä, veteraanien puolesta ei voinut ääneen puhua.

1980-luvulle tultaessa veteraanien kunioitus alkoi pikkuhiljaa kasvaa. Eversti Adolf Ehrnrooth rikkoi hiljaisuuden veteraanien keskuudessa ja kertoi nuoremmille sukupolville sodista kuten ne olivat tapahtuneet. Tämän myötä veteraanien kokemukset ja uhraukset alkoivat saada ansaitsemaansa arvostusta.

Palosaaren kirkko täytty musiikista ja juhlasta maaliskuussa

Palosaaren kirkko tarjoaa monipuolista ohjelmaa maaliskuussa. Ohjelmassa on naistenpäivän konsertti, Superurku-konsertti, 90-vuotisjuhlakonsertti ja pääsiäisyön messu.

Sunday Service su 10.3. klo 13.00 Welcome to church! Sunday service with songs, prayers and a message. Coffee afterwards.

Superurku-konsertti lauantaina 16.3. klo 18.30 tarjoaa ainutlaatuisen elämyksen, kun kiiminkiläinen urkutaiteilija Elias Niemelä saapuu

konsertoimaan Superuruillaan. Ohjelmassa on virtuoosisia urkusävellyksiä, hienoja orkesterisovitusta ja elokuvamusiikkia.

Pääsiäisyön messu lauantaina 30.3. klo 23.00 kutsuu juhlimaan ylönousemuksen ihmettä. Messu alkaa hämärästä kirkosta, mutta

juhlan edetessä valo lisääntyy ja alttari puetaan täyteen pääsiäisloistonsa.

Hiljaisen viikon musiikki-ilta maanantain 25.3.24 klo 19 Paastonajan musiikkia ja Raamatun sanaa.

Häyö Palosaaren kirkossa 2.4 Häyötapahtumassa Palosaaren kirkossa pääsee vaivattomasti viihille. Pareja vihitään puolen tunnin välein. Ilmoittautua etukäteen pitää tuki, viimeistään 10.3. kirkkoheranvirastoon.

Ensimmäinen kansallinen veteraanipäivä vietettiin vuonna 1987 Lahdessa Suomen itsenäisyyden 70-vuotisjuhlien yhteydessä. Päivä valittiin huhtikuun 27. päivälle, koska se on Lapin sodan päättymisen vuosipäivä.

Nykyään kansallinen veteraanipäivä on tärkeä päivä, jolloin kunnioitetaan kaikkia Suomen sotien veteraaneja ja heidän uhrauksiaan. Päivää vietetään monin eri tavoin, kuten lipunnostolla, seppeleiden laskulla ja juhlatilaisuuksilla.

Vaasan halvin sokeri

löytyy Vaasan-puistikon S-Marketissa, entisessä Hlpa-Hallin tiloissa. On hiukan vaikea ymmärtää että sokeri on tässä kaupassa puolet halvempi kuin muualla, mutta toki hyvä niin.

Uusi S-market avasi ovensa Sundomissa

Kolmaskymmenesneljäs. S-market-keittajan myymälä avasi ovensa torstaina 15. helmikuuta Vasan Sundomissa. Handelslaget KPO:n uuden konseptin mukainen S-market vihittiin käyttöön KPO:n toimitusjohtajan Kim Biskopin ja Vasan kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Joakim Strandin toimesta.

Lähes tuhannen neliömetrin laajuinen S-market tarjoaa asiakkailleen monipuolisen ja laajan valikoiman. Myymälässä on kaksi itsepalvelukassaa, joiden kautta erityisesti pienten ostosten hoitaminen on nopeaa ja sujuvaa. Myymälän piha-alue

eella on ABC-automaattiasema sekä kaksi latauspistettä sähköautoille. Piha-alueella on myös 130 pysäköintipaikkaa.

Uusi S-market tuo Sundomiin monipuolisen palvelun ja vahvistaa alueen kauppalista tarjontaa. Myymälä on suunniteltu palvelemaan sekä paikallisten asukkaiden että ohikulkijoiden tarpeita.

Korsholman Musiikkijuhlat

Korsholman Musiikkijuhlien panostus mestarikursseihin jatkuu – kesällä 2024 luvassa erityisen korkeatasoinen ja viimeistelty koulutuskokonaisuus

Kesällä 2024 Korsholman Musiikkijuhlien yhteydessä järjestetään mestarikurssi klassisen musiikin opiskelijoille. Kurssi toteutetaan yhteistyössä Vaasan kesäyliopiston ja Kuula-opiston kanssa ja on integroitu monitasoisesti itse festivaaliin.

Taiteellisen johtajan toive

Aloittaessaan kaksi vuotta sitten Musiikkijuhlien taiteellisena johtajana sellisti Jan-Erik Gustafsson toivoi heti ensimmäiseksi, että mestarikurssitoiminta saisi lisää huomiota ja kehittyisi. ”Koen suorastaan välttämättömänä kulttuuritekona, että koulutamme nuoriamme, tulevaisuuttamme – lavalle ja yleisöön.” Korsholman Musiikkijuhlien hallituksen puheenjohtaja Anton Ylikallio tarttui asiaan ja suunnitteli yhdessä kollegansa, Kuula-opiston pianonsoitonopettajan Anna Roosin kanssa uudistetun version Musiikkijuhlien mestarikurssista kesälle 2023, ja tulevana kesänä 2024 kurssitoimintaa on hiottu entisestään.

”Tämä mahdollisuus kehittää edelleen alueen musiikkipedagogiikkaa perustuu kulttuuri-instituutioidemme hyvälle työle”, toteaa Anton Ylikallio ja jatkaa: ”Hanke kokoaa yhteen kolme alueella vaikuttavaa toimijaa, joilla kaikilla on paljon annetta-

vaa.

Musiikkijuhlien taiteellinen maine ja ammattitaitoinen organisaatio tarjoavat mestarikursseille korkeatasoiset puitteet, Vaasan kesäyliopisto hoitaa osallistujahallinnan kokemuksellaan tarkasti ja Kuula-opisto antaa käyttöön erinomaiset tilansa.”

”Vaasan kesäyliopisto on mielellään yhteistyössä mukana ja olemme iloisia, että voimme tarjota asiantuntemustamme tärkeään asiaan. Nuoret ovat yksi tärkeistä kohderyhmistämme ja haluamme edistää heidän mahdollisuuksiaan harrastaa kulttuurin ja musiikin parissa”, kertoo Vaasan kesäyliopiston vs. rehtori Elmira Kurmaeva.

Ruotsi vihdoinkin NATO:n jäsen

Pitkän odotuksen jälkeen Ruotsista on tullut virallisesti 32. jäsenmaa Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:sa. Ratifiointiprosessi saatiin päätökseen tänään, kun Unkarin parlamentti hyväksyi Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden lopullisesti.

”Tämä on historiallinen hetki Ruotsille ja koko Euroopalle”, Ruotsin pääministeri Ulf Kristersson totesi tiedotustilaisuudessa. ”Nato-jäsenyys vahvistaa turvallisuuttamme ja antaa meille vahvemman äänen kansainvälisessä yhteistyössä.”

Suomen presidentti Sauli Niinistö toivotti Ruotsin tervetulleeksi Natoon ja painotti Suomen ja Ruotsin yhteisen puolustusyhteistyön merkitystä. ”Yhdessä olemme vahvempia ja turvallisempia”, Niinistö sanoi.

Nato-jäsenyyden myötä Ruotsi sitoutuu puolustamaan muita jäsenmaita hyökkäyksen sattuessa. Tämä tuo merkittävän lisän puolustusliiton kykyihin Itämeren alueella.

Venäjä on vastustanut Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyttä ja uhannut vastatoimilla. Nämä toimet ovat kuitenkin jääneet toistaiseksi epäselviksi.

Nato-jäsenyyden myötä Ruotsin ja Suomen turvallisuusasema paranee merkittävästi. Tämä on erityisen tärkeää nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa, jossa Venäjän aggressiivinen toiminta on herättänyt laajaa huolta Euroopassa.

TAPAHTUMAT

IKILIUKKUJA-VIIKKO

11.–17.3. järjestettävä viikko 11 on liikunta-painotteinen, sillä Ikiliukuja-viikko tarjoaa senioreille monipuoliset treenimahdollisuudet. Lisäksi vanhemmalle ikäryhmälle tarjotaan tietoa ja vinkkejä voima- ja tasapainoharjoitteluun.

VAASA ENERGY WEEK

March 11-14, 2024

EnergyWeek, the top energy event held at Vaasa City Hall from the 11th to the 14th of March, opened for registration on the 15th of January and has seen a record number of enrolments. Once again, thousands of participants from dozens of countries are expected to attend.

About

- energy and climate
- wind and renewable energy
- energy storage
- gas energy

<https://www.energyweek.fi/>

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

50 vuoden juhlavuosi!

EERO & IIRO

KE 20.3. klo 19

VAASAN KAUPUNGINTALO

[vaasankaupunginorkesteri.fi](https://www.vaasa.fi/kaupunginorkesteri)

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

50 vuoden juhlavuosi!

EIN DEUTSCHES REQUIEM

PITKÄPERJANTAI 29.3 klo 14.00 Kokkolan kirkko

klo 20.00 Vaasan kirkko

Vaasan kaupunginorkesteri & Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri joht. Tomas Djupsjöbacka

sol. Marjukka Tepponen, sopraano, Ville Rusanen, baritoni

Kamarikuoro Canticum Maris & Vokalen-semblen Röster

Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem, op. 45

[vaasankaupunginorkesteri.fi](https://www.vaasa.fi/kaupunginorkesteri)

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

5.4.24

Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.

Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)

Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki

[seinajoentaidehalli.fi](https://www.seinajoki.fi/taidehalli)

RITZ

MUUKALAISIA YÖSSÄ – Musikaali Frank Sinatrasta ja Ava Gardnerista.

20.4.24 klo 14 och 19

Muukalaisia Yössä kertoo kahden Hollywood-tähden elämästä ja rakkaudesta, josta ei puuttunut intohimoa, mustasukkaisuutta ja suurta draamaa.

Esiintyjät Elisa Lairikko ja Petri Lairikko.

www.ritz.fi

www.musiikkiteatteri.fi

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

3.5.24

Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.

Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)

Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki

[seinajoentaidehalli.fi](https://www.seinajoki.fi/taidehalli)

ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT

ARMI-oopera

7.6 - 16.6.24

Solist: Lilli Paasikivi

www.musiikkijuhlat.fi

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

7.6.24

Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.

Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)

Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki

[seinajoentaidehalli.fi](https://www.seinajoki.fi/taidehalli)

HERÄTTÄJÄJUHLAT VAASASSA 5.-7.7.2024

Vaasassa järjestetään kesällä 2024 kaupungin toiset herättäjäjuhlat, peräti 60 vuotta edellisten tapahtuman jälkeen. Päivien tunnuslause on "Purjeisiin tuulta anna".

Herättäjäjuhlien tapahtuma-alue sijaitsee keskustassa, samoin kuin monet hotellit ja ravintolat, joten kävellen tai pyörällä on helppo liikkua paikasta toiseen. Vaasassa olet oikeasti meren äärellä, sillä matkaa torilta rantaan on vain muutama sata metriä. Rauhallinen iltakävely rantareitillä, piipahdus leikkipuistossa tai kaupungin upeaan kulttuuritarjontaan tutustuminen onnistuu helposti tapahtuma-alueen välittömässä läheisyydessä. "Körttiradio" lähettää päivien aikana ohjelmaa ympäri vuorokauden.

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

24.7 - 31.7.24

[Korsholmmusicfestival.fi](https://www.korsholmmusicfestival.fi)

TOVE TEUVALLA-OOPERA

Teuvan kirkko

3.8.24 - 11.8.2024

<https://www.korsholmmusicfestival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla>

TAITEIDEN YÖ

Odotettua kansanjuhlaa Taiteiden yötä vietetään Vaasassa 15.8.2024 karnevaalien hengessä. Ilmoittautuminen Taiteiden yöhön avataan maaliskuun aikana.

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

7.9.24 - 4.1.25

The Horse, The Robot & theImmeasurable (Tove Kjemark)

Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki

[seinajoentaidehalli.fi](https://www.seinajoki.fi/taidehalli)

TIKANOJA

"Polkuja maisemaan"

Berndt Lindholm, näyttely

20.10.23-21.4.24

Museokortti käy

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Musikaali

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

WASA FUTURE -FESTIVAL

5-10.8.2024

Wasa Future Festival 2024 järjestetään 5.–10. elokuuta. Tapahtuma kokoa osaavia ja motivoituneita henkilöitä elinkeinoelämästä, yliopistoista, alueellisista päätöksentekooelimitystä ja ministerikunnasta keskittymään ongelmien ratkaisemiseen Vaasassa ja eri puolilla Suomea. Festivaalin teemat vaihtelevat teollisista innovaatioista kulttuuriin näkökohtiin tarjoten alustan yhteistyölle ja ongelmanratkaisulle.

Tilaisuutta voi seurata Wasa Future Festivalin YouTube-kanavalla.

Wasan innovaatiokeskus Gerbyntie 18 65230 Vaasa

<https://wasafuturefestival.fi/>

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

12.9.2024 saa ensi-iltansa klassikkomusikaali Cabaret, joka on tarina elämäntähtäisistä ihmisistä vuosien 1929-1930 Berliinin sykkeessä. Nuori amerikkalainen kirjailija Clifford Bradshaw etsii itseään, ihannoii vapaata maailmaa. Englantilainen kabareelaulari Sally Bowles nauttii asemastaan Kit Kat Klubin rakastettuna päättähtenä. Heidän kohdatessaan käynnistyy musikaalin tarina.

NÄYTTELY

Eero Järnefeltin näyttelyssä kiehtovat luonnon suuret ja pienet teemat

Ateneumissa nähdään 5.4.–25.8.2024 mestarillisen luon-to- ja henkilökuvaajan, tunnetta ja to-tuutta etsineen Eero Järnefeltin (1863–1937) koko uraa käsittävä näyttely. Kokonaisuus esittelee kosmopoliitin kulttuuriperheen kasvatin mittavaa tuotantoa sekä taiteilijan merkitystä Suomen taiteelle sekä suomalaisuudelle. Monipuoliset luontokuvaukset saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa.

Järnefelt pyrki tavoittamaan teoksiinsa olennaisen

Eero Järnefeltin taide kumpuaa hänen sukunsa kiinnostavasta kulttuuri-taustasta, ja sitä leimaa olennaisten piirteiden tavoittaminen yhtä lailla luonnosta kuin ihmisistä. Taiteilija osasi kuvata aiheitaan yksityiskohtaisen tarkasti, herän tunnelmallisesti ja juhlanan monumentaalisesti.

Näyttely valottaa Järnefeltin maisema- ja ihmiskäsityksen eri puolia. Se tuo tietoa myös Järnefeltin suvusta, hänen perheestään, opintomatkoista, koti-oloista Tuusu-

lanjärven Suvirannassa ja hänen taiteensa liittymisestä aikaan-sa suomalaisuusajattelun.

Järnefeltin maalaukset luonnosta ja maisemat Koliilta saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa – ja mikä on suhteemme luontoon ja maisemiin tänä päivänä. Taiteilijan teok-sissa samanarvoisen kohtelun saavat niin komeat vaaramaisemat kuin vesi-leinikin ja rentukan herät yksityiskohdat.

Järnefelt tunnetaan myös aikansa merkikihenkilöistä tekemistään muoto-kuvista. Mukana ovat esimerkiksi kiinnostavat muotokuvat toimittaja, toh-tori ja kansanedustaja Tekla Hultinista sekä vankien ja vähäosaisten aut-tamiseen elämänsä omistaneesta Mathilda Wredestä.

Näyttelyssä on myös lasten kanssa vieraileville suunniteltu reitti, joka herät-teele katsomaan teoksia ja keskustelemaan niistä lasten näkökulmasta.

Näyttelyn kuraattori on Ateneumin intendentti Timo Huusko. Suurin osa teok-sista on peräisin Kansallisgallerian kokoelmasta, mutta mukana on myös runsaasti lainoja muista museoista ja yksityiskokoelmista. Esillä on yli 200 teosta.

Näyttelyn yhteydessä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi julkaistava näytte-lyluet-telo tuo esiin uutta tietoa ja tutkimusta Järnefeltin suvusta, perhees-tä, matkoista ja hänen kotioloistaan Suvirannassa. Kirjan on toimittanut Ateneumin amanuensis Hanne Selkokari ja sen kirjoittajia ovat Timo Huusko, Anna-Maria von Bonsdorff, Julia Donner, Teemu Keskisarja, Minna Majjala, Tutta Palin ja Hanne Selkokari.

Suvun vaikutus suomalaiseen kulttuuri-elämään oli valtava

Näyttelyssä voi tutustua myös Järnefeltiin perheeseen ja lähisukuun, joiden vaikutus 1800- ja 1900-lukujen vaihteen taiteeseen ja kulttuuriin oli valtava. Järnefeltin sisarusket, kriitik-ko Kasper, kirjailija Arvid, muusikko Armas sekä myöhemmin Jean Sibe-liuksen puolisona tunnettu Aino muistetaan paitsi kuvataiteen, kirjallisuuden ja musiikin tekijöinä, myös osana laajempaa kulttuuritoimijoiden verkostoa.

Eero Järnefeltin isä Alexander Järnefelt otti suomalaiskansallisen liikkeen kehittämisen elämäntehtäväkseen. Äiti Elisabeth Järnefelt muistetaan erityisesti kirjallisuudesta salongistaan, jonka tunnetuin osallistuja oli Juhani Aho. (Ateneum.fi)

TEATTERI

Vaasan Kaupunginteatteri avaa syksyn 2024 upealla ohjelmistolla

TEATTERI

Vaasan Kaupunginteatteri avaa syksyn 2024 upealla ohjelmistolla

Vaasan Kaupunginteatteri esitteli innokkaalle yleisölle syksyn 2024 ohjelmistonsa suuressa Kulman teatteriravintolassa 4.3.24 teatterijohtaja Seppo Väli-sen johdolla. Tulevalla kaudella teatterin näyttämö täyttyy voimakkaasta teemasta, ”Valta”, joka tulee valottamaan monia näkökulmia.

”Cabaret” -musikaali:

Syksyn ehdottomana kohokohtana nousee esille kuuluisa ”Cabaret” -musikaali. Monen vaasalaisen toiveista vihdoinkin totta, sillä musikaalin ensi-ilta on merkitty kalenteriin 19. syyskuuta. Tarina sijoittuu 1920-luvun lopun Berliiniin, seuraten amerikkalaiskirjailija Cliffiä ja brittiläistä kabaree-esittäjää Sallya. Heidän romanssinsa kehittyi kaupungin muuttuvissa maisemissa, kun taustalla tapahtuu valtava muutos. Kit Kat Klubin dekadentti

yöelämä ja huoleton asenne kietoutuvat natsismin ja poliittisen levottomuuden kasvavan varjon ympärille.

Musikaalin hahmot kamppailevat rakkauden, menetyksen, yhteiskunnallisten paineiden ja natsipuolueen vaikutuksen kanssa, tuoden esiin voimakkaan ja varoittavan tarinan yhteiskunnallisista ongelmista. ”Cabaret” esittelee satiirin ja synkän huumorin kautta yhteiskunnan haasteet ja korostaa epäoikeudenmukaisuutta vastaan puhumisen tärkeyttä.

”Huvioikeus” - kantaesitys:

Ennen ”Cabaretin” ensi-iltaa nautitaan toisesta ensi-illasta, suunnattu erityisesti lapsille ja lapsenmielisille. ”Huvioikeus” on oodi ilolle ja selvittää, kenellä on oikeus iloilla. Tämä kantaesitys valtaa näyttämön 5. syyskuuta.

”Komisario Palmun erehdys”

Tuttu Valtarin tarina saa uuden elämän Kaupunginteatterin lavalla. ”Komisario Palmun erehdys” tuo klassikon tuoreesti nykypäivään yli 60 vuoden jälkeen.

”Sydänsyksen festivaali”:

Lopuksi, ”Sydänsyksen festivaali” yhdistää draaman ja musiikin nautittavaksi kokonaisuudeksi.

Kaiken kaikkiaan luvassa on erittäin mielenkiintoinen teatterisyys, joka tarjoaa monipuolisen kattauksen näytelmiä ja musikaaleja. Vaasan Kaupunginteatteri valmistautuu lumoamaan yleisönsä vaikuttavilla esityksillään, ja syksyn ohjelma lupaa herättää ajatuksia ja tunteita teatterin lumoavassa maailmassa.

ILMASTONMUUTOS

Copernicus: 2023 - Historian kuumin vuosi

MAAILMANLAAJUISET ILMASTOKOHOKOH- DAT 2023: Ennennä- kemätön lämpö teki hälyttäviä ennätyksiä

Vuosi 2023 on vakiinnuttanut paikkansa historiassa kaikkien aikojen kuumimpana vuotena, joka on Copernicuksen ilmastomuutospalvelun (C3S) mukaan nostanut maapallon lämpötilan vaarallisen lähelle 1,5 °C: n rajaa. Euroopan komission puolesta toimivan Euroopan keskipitkien sääennusteiden keskuksen seuraaman ja EU:n rahoittaman C3S:n tulokset paljastavat hälyttäviä suuntauksia erilaisissa ilmastointi-kaattoreissa ja osoittavat ennätyksellisiä olosuhteita ympäri vuoden.

Global Climate Highlights -raportin tärkeimmät kohokohdat, jotka perustuvat pääasiassa ERA5-uudelleenanalyysitietoihin, korostavat ilmaston ääri-ilmiöiden vakavuutta ja niiden taustalla olevia tekijöitä, kuten kasvihuonekaasupitoisuuksia, El Niñoa ja luonnollisia vaihteluita.

Globaalin pintailman lämpötilan kohokohdat:

Vuosi 2023 on lämpimin kalenterivuosi maapallon lämpötilaennätyksissä vuodelta 1850.

Maapallon keskilämpötila vuonna 2023 oli 14,98 °C, ylittäen edellisen korkeimman vuotuisen arvon vuonna 2016 0,17 °C:lla.

Huikkea 0,60 °C lämpimämpi kuin

vuosien 1991–2020 keskiarvo ja 1,48 °C lämpimämpi kuin esiteollisella kaudella 1850–1900.

Tammi- tai helmikuussa 2024 päättyvä 12 kuukauden jakso ylittää todennäköisesti esiteollisella kaudella vallinneen 1,5 celsiusasteen tason.

Ensimmäistä kertaa ennätyksellisesti jokainen päivä vuonna 2023 ylitti 1 °C esiteollisen ajan tason, ja lähes 50 % päivistä ylitti 1,5 °C.

Vuotuiset keskimääräiset ilman lämpötilat asettivat ennätyksiä tai lähestyivät ennätystasoa suurimmilla valtamerialueilla ja mantereilla, Australiaa lukuun ottamatta.

Jokainen kuukausi kesäkuusta joulukuuhun 2023 oli lämpimämpi kuin minkään edellisen vuoden vastaava kuukausi.

Heinä- ja elokuu 2023 olivat mittaushistorian lämpimimmät kaksi kuukautta, mikä teki borealisesta kesästä lämpimimmän vuodenajan.

Syyskuussa 2023 lämpötilapoiikkeama oli suurin vuosien 1991–2020 keskiarvon yläpuolella

ERA5-aineistossa.

Maailmanlaajuisesti joulukuu 2023 oli mittaushistorian lämpimin, ja sen keskilämpötila oli 13,51 °C, ylittäen vuosien 1991–2020 keskiarvon 0,85 °C:lla ja esiteollisen tason 1,78 °C:lla.

Meren pintalämpötilan kohokohdat:

Globaalit keskimääräiset merenpinnan lämpötilat pysyivät sitkeästi korkeina huhtikuusta joulukuuhun ja saavuttivat ennätystason.

Siirtyminen El Niñoon tapahtui vuonna 2023, kun La Niña päättyi keväällä, WMO julisti heinäkuussa.

Korkeat SST:t, erityisesti Pohjois-Atlantilla, vaikuttivat merkittävästi ennätyksellisiin maailmanlaajuisiin SST:ihin.

Ennennäkemättömät SST:t johtivat meren helleaaltoihin maailmanlaajuisesti ja vaikuttivat esimerkiksi Välimerelle, Meksikonlahdelle, Karibialle, Intian valtamerelle, Pohjois-Tyynellemerelle ja suurelle osalle Pohjois-Atlanttia.

Euroopan lämpötilan kohokohdat:

Euroopassa koettiin toiseksi lämpimin vuosi 2023, jolloin se ylitti vuosien 1991–2020 keskiarvon 1,02 °C:lla mutta jäi vuoden 2020, lämpimimmän vuoden, jälkeen 0,17 °C:lla.

Keskimääräistä korkeammat lämpötilat vallitsivat 11 kuukautta, ja syyskuu oli mittaushistorian lämpimin.

Euroopan talvi (joulukuu 2022 – helmikuu 2023) oli mittaushistorian toiseksi lämpimin.

HYVINVOINTIALUE

Lääkäriliiton visio: Omalääkäri kaikille!

Toiminnanjohtaja Janne Aaltosen haastattelu

Helsinki

Hans Björknäs

Suomen perusterveydenhuolto ei toimi niin kuin sen pitäisi. Ihmisillä on vaikeuksia päästä hoitoon, jonot ovat pitkät, rahoitusongelmat ilmeiset, ja ennen kaikkea hoidon jatkuvuus puuttuu. Suomen Lääkäriliitolla on ehdotus, miten tästä päästä eteenpäin.

Suomen Lääkäriliitto edustaa suomalaisia lääkäreitä ja on yli 90 %:n Suomessa asuvien lääkäreiden ammattiliitto, johon kuuluu lähes 30 000 jäsentä. Jos Suomessa on jokin laitos, jolla on todella hyvä käsitys siitä, miten hoito toimii - ja miten sen pitäisi toimia, niin se on varmasti Lääkäriliitto.

Orpon hallitus on budjetoinut 400 miljoonaa euroa yksityislääkärikäyntien korvaukseen Kansaneläkelaitoksen kautta. Käyntikorvaus oli aiemmin 8 euroa, mutta nyt vuodenvaihteesta lähtien 30 euroa. Tämä uudistus on toteutettu lyhentämään terveydenhoidon pitkiä jonoja.

Vaikka tämä on askel eteenpäin, Lääkäriliitto uskoo, että nämä varat voitaisiin käyttää paremmin. Liitto ehdottaa, että näitä resursseja käytettäisiin omalääkärimallin koekäytöksi ainakin aluksi joillakin hyvinvointialueilla.

Oman lääkärin edut ovat ilmeiset. Hoidon jatkuvuus varmistetaan – tällä hetkellä potilas näkee uuden lääkärin lähes jokaisella käynnillä ja merkittävä osa lääkärin ajasta kuluu potilaan taustatietojen tiedustelemiseen.

”Kaikissa vertailumaissamme, kuten Tanskassa, Saksassa ja Eng-

lannissa, on selkeä raja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Kaikki yhteydenotot terveydenhoitoon tapahtuu näissä maissa aina perusterveydenhoidon kautta. Mutta niin ei ole Suomessa,” sanoo Lääkäriliiton johtaja Janne Aaltonen.

Maassamme tämä raja ei toimi. Jos lapsella on korvatulehdus, vanhemmat vievät lapsen korvalääkärille tai lastenlääkärille, vaikka tämä yleinen lapsisairaus voidaan aina hoitaa perusterveydenhoidossa. Tämä lisää kustannuksia sekä perheille että yhteiskunnalle ja on tarpeeton taakka erikoissairaanhoidolle.

Luottamus perusterveydenhuoltoon on maassamme alhainen. Monien mielestä perusterveydenhoidon lääkäreiden eli entisten terveyskeskuslääkäreiden pätehtävä on kirjoittaa lähetteet erikoissairaanhoidon.

Omalääkärijärjestelmä ratkaisisi monia terveydenhoidon ongelmia, sillä jatkuvuus paranisi ja luottamus perusterveydenhuoltoon vahvistuisi. ”Hoitosuhteen jatkuvuus luo terveyttä, tyytyväisyyttä ja lu-

ottamusta hoitoon, taloudellisista säästöistä puhumattakaan. Tästä on sekä tieteellistä että vahvaa empiiristä kansainvälistä näyttöä”, Janne Aaltonen sanoo.

Lääkäriliiton visio on ”Omalääkäri kaikille”. Henkilökohtainen oma lääkäri voi olla terveyskeskuksen lääkäri, työterveyslääkäri tai yksityislääkäri. Pienet yksityiset hoitokeskukset, joissa on pari lääkärinä, muutama sairaanhoitaja ja esimerkiksi fysioterapeutti, voisivat ottaa vastuun suuresta osasta väestöstä.

Lääkäriliitto uskoo, että pääministeri Orpon hallitusohjelmaan kuuluva tavoite terveydenhoitojonojen lyhentämisestä ja hoidon saatavuuden parantamisesta toteutuisi parhaiten käyttämällä valtion 400 miljoonan euron kertaluonteista rahoituserää vuosille 2025–2027 Kansaneläkelaitoksen järjestämään omalääkärimallin alueelliseen koekäyttöön.

”Omalääkäri kaikille” on erinomainen visio tulevaisuudesta. Kysymykseen, olisiko visio ”oma hammaslääkäri kaikille” myös hyvä, Janne Aaltonen vastaa: ”Totta kai, mutta naapurin tontille emme var-

Kirjanpainajakuorianen uhkaa kuusimetsiämme

Kirjanpainaja lisääntyy puiden sisäkuoressa, sekä elävässä että kulleessa puussa. Aikuiset kovakuoriaiset talvehtivat metsämaassa ja puussa, kun ympäristöolosuhteet eivät ole suotuisat lisääntymiselle.

Kun olosuhteet ovat oikeat, aikuiset kaarnakuoriaiset etsivät jopa puolen mailin päästä haavoittuvaa isäntää. Kun he löytävät isännän, he porasivat heikentyneen kuoren läpi luodakseen tunneleita, joissa he voivat paritella ja munia. Ne emittoivat feromoneja houkutellessaan lisää yksilöitä puuhun. Kaksi tai viisi viikkoa tartunnan jälkeen ne voivat siirtyä toiseen isäntään ja toistaa prosessin. Kun toukat kuoriutuvat, ne ruokkivat ja nukkuvat kuoren alla. Vuodessa voidaan tuottaa enintään kolme generationia.

Kuusen kaarnakuoriaiset kommunikoivat keskenään käyttämällä feromoneja, yhdisteitä tai seoksia, jotka välittävät viestejä. Jotkut elektrofysiologiset ja käyttäytymistilastot osoittavat, että kirjanpainajakuoriaiset voivat aistia hajuviestejä suoraan muista kuusen kaarnakuoriaisista, mutta myös tietyistä puista peräisin olevista yhdisteistä.

Kirjanpainaja voi muodostaa symbioottisen suhteen tiettyjen Ophiostomatales-sienten kanssa. Nämä puussa elävät kovakuoriaiset toimittavat sieniä täydentämään ruokavaliotaan.

Kirjanpainajalla on kyky levitä nopeasti laajoille alueille. Taudinpurkausten aikana kuusenkaarna-

kuoriaiset voivat hukuttaa puiden puolustuksen. Alt-hough ne ovat erikoistuneet kuuseen, niitä ei ole koko kuusialueella. Ne eivät myöskään selviä pohjoisimmissa kuusimetsissä riittämättömien ilmastovaihteluiden vuoksi.

Vaikutus

Ekologisesti kirjanpainajalla on merkittävä vaikutus kuusimetsien ekologiseen ja taloudelliseen ympäristöön. Yhdessä myrskytahtumien kanssa jotkut pitävät kaarnakuoriaisten puhkeamista yhtenä

Bark Beetle signs

Image: Juan de Vojnikov, Creative Commons Attribution 3.0

tärkeimmistä luonnonhäiriöistä tällä alueella. Jotkut tutkijat väittävät, että tämä kovakuoriainen on avainlaji, osittain siksi, että sillä on epätavallisen suuri määrä suhteita muihin yhteisön organismeihin ja se muuttaa dramaattisesti ympäristöään.

Kaarnakuoriaisten puhkeaminen auttaa yleensä uudistamaan metsää ja edistämään vahvempien, kestävämpien puiden kehittymistä aloittamalla erilaisia mukautuksia niiden hyökkäysten torjumiseksi.

Taloudelliset vaikutukset

Kaarnakuoriaiset liittyvät erityyppisiin sieniin, joista jokaisella on erilaiset ekologiset perusroolit. Kaarnakuoriaiset voivat siirtää kuusiin useita sienitaudinaiheuttajia, ja yksi vahingollisimmista on sinitahrasienilaji, *Ophiostoma polonicum*, joka voi tappaa terveitä puita estämällä veden virtauksen ja aiheuttamalla niiden kuihtumisen. Se myös värjää puun sinisillä raidoilla ja tuhoaa sen kaupallisen arvon. Tällaisten kaarnakuoriaisten puh-

osan metsän menettämistä. Toiset, kuten metsäteollisuus, pyytävät väliintuloa. Jotkut asiantuntijat väittävät, että pelastushakkuilla on yleensä suurempi kielteinen vaikutus kasvillisuuteen kuin pelkällä kaarnakuoriaisen puhkeamisella.

Ennaltaehkäisevät ja valvontamenetelmät

Kaarnakuoriaisten puhkeamisen estämiseksi on ehdotettu useita menetelmiä. Jotkut ehdottavat "ansapuiden" käyttöä jokaisen lisääntymissyklin alussa. Tämä olisi tehtävä maaliskuussa, toukokuussa ja kesäkuun lopussa tai heinäkuun alussa. Ansapuut tulee kuoria, kun löytyy kirkkaita toukkagallerioita, joissa on pieniä toukkia. Toinen menetelmä on sanitaatiohakkuu, puiden lahkojen poistaminen tartunnan ensimmäisten merkkien yhteydessä. Feromoniloukut voivat vangita tuhansia kaarnakuoriaisia. Niiden todellisesta hyödyllisyydestä puiden da-magien vähentämisessä kuitenkin keskustellaan: joissakin tutkimuksissa on havaittu vahinkojen vähenevän merkittävästi alueilla, joilla on feromoniloukkuja, kun taas toiset eivät ole havainneet vaikutusta tai jopa hieman lisääntyneen uusien hyökkäysten riskiä. Feromoniloukkujen tehokkuus voi vaihdella paikallisten olosuhteiden mukaan.

Puita heikentävien stressitekijöiden, kuten kuivuuden ja tuholaisien, minimointi voi myös auttaa estämään kaarnakuoriaistartuntoja.

Yhteenveto

Kirjanpainaja on vakava uhka kuusimetsillemme, ja sen vaikutusten muokkaaminen vaatii metsänomistajilta ja metsänhoitoyhteisöiltä aktiivista toimintaa. Tehokkaat torjuntatoimenpiteet yhdessä metsänhoitokäytäntöjen kanssa voivat auttaa rajoittamaan kirjanpainajakannan leviämistä ja säilyttämään metsiemme terveydellisen ja taloudellisen arvon.

keamisen seuraukset voivat olla tuhoisia alueen metsäteollisuudelle, koska luonnollinen regressio kestää kauan.

Löytäminen

Kaarnakuoriaiset hyökkäävät tyyppisesti varsien ala- ja keskiosiin. Tartunnan saaneet puut on helppo tunnistaa rungon tyvessä olevan kuoren ruskean pölyn pitoisuuksista. Näkyvästi tartunnan saaneista puista, joilla on vihreät kruunut, voi kuitenkin puuttua kuori toukkinen ja tikan toiminnan vuoksi. Muita yleisiä tapoja poistaa infektiot ovat punertavanruskean pölyn (frassin) esiintyminen kuoren rakoissa, monet pyöreät poistumisreiät tai pienet hartsipisarot, jotka pakotetaan ulos kuoresta. Suuret populaatiot voidaan havaita kaukaa punaisten lehtien laikujen kautta.

Säilyttäminen

Kaarnakuoriaisepidemioita koskevat toimenpiteet ovat kiistanalaisia. Jotkut ehdottavat, että taudinpurkausten pitäisi antaa kulkea, vaikka se merkitsi merkittävän

TERVEYTENI

Breast Implant Illness: Mikä on totuus ja mikä ei?

Monille naisille rintaimplantit edustavat voimaantumista, itseluottamusta ja haluttua estetiikkaa. Kuitenkin yhä useammat naiset ilmoittavat kokeneensa joukon oireita rintaimplanttien saamisen jälkeen, jotka tunnetaan yhdessä nimellä rintaimplanttisairaus (BII). Vaikka aihe on kiistanalainen, on tärkeää ymmärtää tosiasiat ja käydä avointa vuoropuhelua tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi.

Mikä on BII?

BII ei ole lääketieteellisesti tunnustettu diagnoosi, vaan termi, jota jotkut naiset käyttävät kuvaamaan erilaisia oireita, jotka he pitävät rintaimplantteinaan. Nämä oireet voivat vaihdella suuresti ja sisältää väsymystä, nivelkipua, aivosumua, päänsärkyä ja ihottumaa. On tärkeää huomata, että nämä oireet voivat johtua myös muista tekijöistä, mikä vaikeuttaa niiden lopullista yhdistämistä rintaimplantteihin.

BII: n yleiset oireet

Tuki- ja liikuntaelimestön oireet:

Nivelkipu
Lihassäryt
Lihashyökkäys (myopatia)

Kognitiiviset oireet:

Ahdistus ja masennus
Aivosumu
Väsymys
Muistinmenetykset
Keskittyä

Systeemiset oireet:

Autoimmuunioireet tai diagnoosi
Krooninen kipu
Kuivat silmät tai heikentynyt näkö
Hiustenlähtö
Iho-ongelmat (esim. ihottuma)

Tieteellinen kiista:

Tiedeyhteisöltä puuttuu tällä hetkellä vakuuttavia todisteita rintaimplanttien ja BII:n välisestä suorasta syy-yhteydestä. Vaikka jotkut tutkimukset viittaavat mahdolliseen yhteyteen tiettyjen implanttityyppien ja erityisten terveysongelmien välillä, toiset eivät löydä lopullista yhteyttä. Monimutkaisuus johtuu oireiden vaihtelevasta valikoimasta, mahdollisista sekoittavista tekijöistä ja BII: n erityisen diagnostisen testin puuttumisesta.

Tulevat toimet:

Vakuuttavien todisteiden puutteesta huolimatta BII: tä ilmoittavien naisten kokemukset ansaitsevat huomiota ja lisätutkimuksia. On tärkeää, että rintaimplantteja harkitsevat naiset ovat täysin tietoisia mahdollis-

ta riskeistä ja hyödyistä, myös BII:n riskistä. Avoin viestintä lääkäreiden kanssa yksilön terveyshistoriasta ja huolenaiheista on ratkaisevan tärkeää.

Lisäksi meneillään oleva tutkimus on ratkaisevan tärkeää tämän monimutkaisen kysymyksen ymmärtämiseksi paremmin. Tähän sisältyy tiettyjen implanttimateriaalien ja tiettyjen terveysongelmien välisten mahdollisten yhteyksien tutkiminen sekä vaihtoehtoisten materiaalien ja implanttitekniikoiden tutkiminen.

Johtopäätös:

Vaikka BII on edelleen tieteellisen keskustelun aihe, se korostaa yksittäisten terveystietojen ja tietoon perustuvan päätöksenteon merkitystä. Avoin viestintä potilaiden ja lääkäreiden välillä yhdistettynä meneillään olevaan tutkimukseen on avain tämän monimutkaisen ongelman ratkaisemiseen ja rintojen suurentamista harkitsevien tai läpikäyvien naisten hyvinvoinnin varmistamiseen.

Vastuuvapauslauseke: Tämä artikkeli tarjoaa yleistä tietoa, eikä sen pitäisi korvata henkilökohtaisia lääketieteellisiä neuvoja. Ota aina yhteyttä pätevään terveydenhuollon tarjoajaan saadaksesi yksilöllistä ohjausta.

VENÄJÄN HYÖKKÖYS UKRAINAAN

Volodymyr Zelenskyi luovutti listan Venäjän pidättämistä Ukrainan kansalaisista tapaamisessa Recep Tayyip Erdoganin kanssa

UKRAINA

Volodymyr Zelenskyi luovutti listan Venäjän pidättämistä Ukrainan kansalaisista tapaamisessa Recep Tayyip Erdoganin kanssa

Osana työvierailuaan Tärkeeseen Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi tapasi Tärkeen tasavallan presidentin Recep Tayyip Erdoganin.

Neuvottelut käytiin suppeassa piirissä, ja niihin osallistuivat valtuuskunnat.

”Ukrainan ja Tärkeen väliset keskustelut ovat aina vilpittömiä ja hedeelmällisiä. Ilmeinen prioriteetti on, että yritämme parantaa turvallisuuttamme ja voimaamme niin paljon kuin mahdollista, palauttaa nopeasti oikeudenmukaisen rauhan koko maaillemme ja kaikille kansoilemme sekä Mustanmeren alueelle”, sanoi Ukrainan valtionpäämies tapaamisessa tiedotusvälineiden edustajien kanssa Turkin presidentin kanssa Istanbulissa käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

VENÄJÄ

Venäjän shakki-ikoni Garry Kasparov

päätyi ääriliikkeiden listalle - ”Kunnia”, sanoo mestari

Venäjän kuuluisa shakin suurmestari Garry Kasparov on virallisesti lisätty Putinin hallinnon keskiviikkona julkaisemalle Venäjän ääriliikkeiden listalle. Kasparov, joka on aiemmin ollut erittäin kriittinen Kremliä kohtaan, vastaa uuteen asemaansa ”terroristina ja ekstremistinä” kommentilla, joka valaisee Venäjän nykyistä poliittista ilmapiiriä.

”Kunnia”, Kasparov sanoo ironisesti siitä, että hän on niiden listalla, joita hallinto pitää uhkana. ”Se kertoo enemmän Putinin fasistisesta hallinnosta kuin minusta.”

Viitaten amerikkalaiseen politiikkoon Barry Goldwateriin, Kasparov lainaa: ”Ääriliikkeet vapauden puolustamisessa eivät ole paheita ja maltillisuus oikeudenmukaisuuden tavoittelussa ei ole hyve!” Mestari ilmaisee siten sitoutumisensa demokraattisiin arvoihin ja valmiutensa puolustaa vapautta ja oikeudenmukaisuutta riippumatta hallinnon asettamista leimoista.

Aikana, jolloin Venäjän diktatuuri näyttää luokittelevan opposition ja säädyllisyyden ääriliikkeiksi, Kasparov on edelleen näkyvä demokratian ja ihmisoikeuksien äänitorvi. Hänen sijoittamistaan ääriliikkeiden listalle voidaan pitää symbolina kriitikoihin ja oppositiohahmoin kohdistuvasta kasvavasta painostuksesta Venäjällä, jossa mielipiteenilmaisuja ja oikeuden tavoittelua saatetaan luonnehtia uhkaksi hallinnolle.

Operaatio Donbassin vapauttamiseksi kestänyt yli kaksi vuotta - Mennyt suunnitelmien mukaan?

Izvestija:n julkaisemassa artikkelissa kaksi vuotta sitten, 25.2.22, Dmitri Abzalov, strategisen viestinnän keskuksen puheenjohtaja, ennusti, että operaatio Donbassin ja muiden alueiden vapauttamiseksi kestäisi noin viisi päivää. Kysymys kuuluu nyt - miten tämä ennuste on pitänyt paikkansa?

Abzalovin mukaan operaation pitäisi kestää perustason ajan, erityisesti suurten kaupunkien ulkopuolella. Hän mainitsi, että itäinen, keskinen ja eteläinen alue voidaan todennäköisesti vapauttaa, ja mahdollisesti tehdään käytävä Transnistriaan - kaikki tämä noin viidessä päivässä.

Kuitenkin kuluessa pian kahdesta vuodesta, on aiheellista kysyä, onko kaikki mennyt suunnitelmien mukaan? Operaatio Donbassin vapauttamiseksi on kulunut yli kaksi vuotta, ja tilanne herättää huolen siitä, kuinka hyvin alkuperäiset ennusteet vastasivat todellisuutta.

HUUMORIA SADAN VUODEN TAKAA

POIKIEN KESKEN

- Isäni on ainakin pään pitempi kuin sinun.
- Kyllä, mutta isäni on ainakin koko vatsan paksumpi.

UUDEN VUODEN JUHLAT

Yksi balettianssija:

- Onko totta, kuten sanotaan, ettet käyttänyt mitään viimeisessä revyyssä?

Toinen:

- Ei, se ei ole totta; Minulla oli vanu korvissani. Minulla oli flunssa.

ONNELLE

- Vastapäätä oleva mies on pilannut kotionneni.
- Kuinka niin, onko Lian paennut vaimosi kanssa?
- Ei, mutta hän meni naimisiin kokkini kanssa. Ja tämän jälkeen vaimoni valmistaa ruokamme itse.

KOULUSSA

- Oppitunti ruotsiksi. Puhumme erilaisten signaalien tärkeydestä. Opettaja: - esim. juna kun se viheltää, mitä se sanoo, Bertel?
- Bertel: - Poissa tieltä neiti Vickströml

MISTÄ LAPSET TULEVAT

Siellä oli kolmen loistokkaasti pukeutuneen hyvin pienen tytön ryhmä, joilla oli haukkuja ja nauhoja ja arvokkaita leluja ja naapurin nukkeja, ja heidän lähellään leikki hiekalla noin samanikäinen köyhä pikkutyttö, niukasti pukeutunut ja kotitekoinen primitiivi. nukke sylissänsä. Kolme hienoa lasta keskustelivat mielenkiintoisesta kysymyksestä, mistä he olivat kotoisin, mikä osoittautui erittäin mielenkiintoiseksi taaperoikäisten spekulatioiden aiheeksi.

– Olen kotoisin ruususta, äiti sanoi, lausui yksi pienistä elävistä nukeista.

– Ja minä taas, keskeytti nro 2, minun on täytynyt tulla kaalin päästä.

”Minä, kyllä, haikara nosti minut”, sanoi numero kolme. Sitten hän, joka oli noussut ruususta, kääntyi halveksivasti ja ylpeänä köyhän, niukasti pukeutuneen tyttölapsen puoleen ja sanoi jaloisesti:

– Ja sinä, siellä, mistä sinä tulit?

– Voi, vastasi pikku Tuhkimo, olemme niin köyhiä, niin hirveän köyhiä kotona, että äidin ja isän on itse tehtävä lapsensa.

ONNI

– Hei, herra, huusi energinen kukkakaup-

pias, osta kukkia rakkaallesi.

- Minulla ei ole kultaa, sanoi nuori mies.

- Osta sitten kukkia vaimollesi.

– Minulla ei ole vaimoa.

- No, onnenjuusto, osta sitten kukkia juhlistaaksesi pirun onneasi.

UMPISUOLI

– Tuo lääkäri on varmaan lähettänyt työkeän suuren laskun. Mutta se on luultavasti viimeinen kerta, kun hän saa leikata umpilisäkkeeni.

KOMMUNISMI

– Jos sinulla olisi kaksi taloa, antaisitko yhden minulle?

- Joo.

– Jos sinulla olisi kaksi hevosta, antaisitko yhden minulle?

- Tietysti!

– Sinulla on litra alkoholia kotona. Anna puoli litraa!

– Sinä hullu, ihminen! Ei koskaan!

YLIPAINOINEN

Toimittaja Julie Hirnilla oli tunnetusti hallussaan vaikuttava vartalohökkeli. Eräänä päivänä hän tuli kävelemään alas Esplanadia. Mikaelsgatanin kulmassa joukko poikia seisoi ja ammoili suu auki nähdessään Hirnin valtavasti laajentuneen ruumiin.

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Opistotalo

Viikon astronominen kuva:

Saturn (planet) large.jpg

This true color picture was assembled from Voyager 2 Saturn images obtained Aug. 4 [1981] from a distance of 21 million kilometers (13 million miles) on the spacecraft's approach trajectory. Three of Saturn's icy moons are evident at left. They are, in order of distance from the planet: Tethys, 1,050 km. (652 mi.) in diameter; Dione, 1,120 km. (696 mi.); and Rhea, 1,530 km. (951 mi.). The shadow of Tethys appears on Saturn's southern hemisphere. A fourth satellite, Mimas, is less evident, appearing as a bright spot a quarter-inch in from the planet's limb about half an inch above Tethys; the shadow of Mimas appears on the planet about three-quarters of an inch directly above that of Tethys. The pastel and yellow hues on the planet reveal many contrasting bright and darker bands in both hemispheres of Saturn's weather system. The Voyager project is managed for NASA by the Jet Propulsion Laboratory, Pasadena, California, United States.

 Voyager 2
 Public domain

1 lim pysähtyy leveäjalkaisesti heidän edessään ja ylisee vakavasti:
– Mitä te tuijotatte, pojat. Etkö ole koskaan nähnyt täysi-ikäistä miestä?

TIETOJA PITKÄKARVAISISTA KOIRISTA
— Mistä he tietävät, missä päässä koiran pää on, kun sillä on näin pitkä karva?
– Heidän täytyy kuunnella, mikä anka haukkuu.

KOIRAVERO
– Toivon, että olisin koira
– Miksi?
– No, jonkun muun pitäisi maksaa minun veroni.

PERINNÖLLISYYS
Opettaja (päättää pitkän ja tylsän luennon hänen upeasta ja syvällisestä sielustaan):
– Tyhmyys on perinnöllistä kuten kaikki henkiset ominaisuudet.
Yksi opiskelijoista:
– Miksi puhut niin paha vanhemmistäsi?

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ensi viikolla:

Photo Supplement

Vaasan yö

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. Ilmoitushinta on 6 €/palstamilimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €). Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen
waasanpaivalehti@gmail.com
jpg-, tiff- tai png-muodossa.
Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com